Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Борони мене, Боже,
від добрих людей
і близьких сусідів,
бо від ворогів
я сам себе обороню.

Народна мудрість

30 (604)
28 липня
2016 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

КУДИ ЙДЕМО...

Нарешті, нарешті молитовна хода зі сходу й заходу України, чи то пак демонстрація «русского міра» завершилася. Задумана, зрозуміло, не в Києві, зорганізована батюшками Московського патріархату, вона цілий місяць привертала до себе увагу українського суспільства. Здавалося б, молитовна хода – місія більш ніж благородна. Але звідкіль така недовіра суспільства? Насамперед тому, що зорганізували її московські попи, які й на третій рік окупації Криму і війни на сході так і не засудили окупанта й аґресора. Навпаки, всіляко підтримували його, а деякі навіть відмовлялися служити панахиду за вбитими на війні українськими вояками.

«Для них України як головної політичної, духовної, культурної цінності не існує. А існує аморфний світ концепції «русского міра», – так прокоментував це дійство директор Департаменту у справах релігій і національностей міністерства культури України, відомий релігієзнавець Андрій Юраш.

Провокативний і деструктивний характер цієї ходи усвідомлювали всі. Бо ж зрозуміло, якщо вже й організовувати таке вселенське рушення, то слід було спрямувати його в бік Москви, бо саме там знаходиться центр світового зла, яке насамперед націлене проти України. Здавалося б, молитви вірян усіх Церков, які живуть на нашій землі, мали б бути спрямовані на її захист, за мир і спокій в рідній хаті. Та далебі. В спеціальному чині молебня, затвердженого предстоятелем УПЦ московського підпорядкування митрополитом Онуфрієм, навіть згадки про державу немає. Отож в Українських церквах Московського патріархату підносять молитву проти якогось абстрактного зла, хоч воно має дуже конкретну адресу.

Та ба, хіба може бути дозволено осуджувати свого патрона? Згадаймо лишень, як під час ушанування полеглих у війні з Московією українців демонстративно не підвівся той же предстоятель Онуфрій. Який промовистий факт і «приклад» для наслідування у суспільстві. То хіба можна після цього говорити, що молитовна хода саме за мир в Україні?

Слава Богу, жодних серйозних ексцесів у її проведенні не сталося. Хоч напевне було чимало тих, хто ой як очікував провокацій. І якщо вже там не складалося з такими очікуваннями, то московські батюшки нещодавно привели своїх вірян під Софію Київську, де ті натхненно співали «Боже, царя храні!», а заодно і Московію, яка окупувала український Крим, і ось уже третій рік убиває українців у неоголошеній війні.

А тим часом на Прикарпаття, на Снятинщину, привезли ще одного загиблого на сході нашого краянина, 22-річного Анатолія Василика з с. Вишнівка. Його поховали вчора, і він став двохсотим нашим земляком, якого забрала ця жорстока московська війна, яку розв’язав диктатор Путін. То, молячись за мир, чи не варто б оголосити анафему тому, хто його зруйнував і руйнує повсякчас. І коли ми вже вшановуємо Хрещення Русі й святого Володимира, насамперед спитаймо себе, куди йдемо...

Богдан ВІВЧАР

КОМЕНТАР

ОТАКІ-ТО ДОБРІ СУСІДИ

«Борони мене, Боже, від добрих людей і близьких сусідів, бо від ворогів я сам себе обороню», говорить мудре українське прислів’я. Ухвала польського Сейму 22 липня 2016 року – це оголошення Польщею війни Україні. Війни гібридної, як тепер прийнято називати. Бо хіба не так починала Росія в 2013–2014 роках перед збройною аґресією проти України?

Вже в нашій історії так було не раз – Польща, використовуючи наші труднощі на сході, завдавала нам удар у спину. Сталося так і тепер.

Сама ухвала – не тільки пропаґандистський переспів арій Кремля, за нею проглядається бажання поляків відновити східні кордони II Речі Посполитої, і це насторожує.

Ми повинні бути готові до цього і пам’ятати українське прислів’я: «Борони мене, Боже, від добрих людей і близьких сусідів, бо від ворогів я сам себе обороню».

Я як народний депутат України робив усе для того, аби не допустити цієї ухвали польського Сейму. На жаль, залишилися непочутими польською стороною мої звернення, зокрема ті, які я висловлював під час особистих зустрічей, у тому числі з Маршалком Сейму паном Мареком Кухцінським та іншими польськими високопосадовцями, на яких я наголошував про ті жахливі наслідки, до яких можуть призвести ухвалення будь-якої з п’яти зареєстрованих у Сеймі законодавчих ініціатив з цього питання (два проекти законів і три проекти ухвал).

Поляки все-таки наважилися кинути виклик українцям. Тепер українці повинні підготувати свою відповідь на брехливу та неквалiфіковану, з правової точки зору, ухвалу польського Сейму.

Я зараз готую свої законодавчі ініціативи, аби захистити українську націю від подібних «діянь» з боку будь-яких країн, в тому числі від так званих «адвокатів» України.

Юрій ШУХЕВИЧ,
народний депутат України

(Чит. 2 стор.)

ЖИТТЯ ЯК Є

Народний дім відремонтують

Міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків дав доручення опрацювати питання ремонту Центрального народного дому: «Зараз фасад роблять під готель. Це історична будівля в центрі міста, треба провести ремонт. Думайте, скільки коштів потрібно».

Нова туристична атракція

24 серпня в Івано-Франківську відкриють оглядовий майданчик на Ратуші.

Зайти на Ратушу – це одна з нових атракцій міста.

Церква рятує

З благословення митрополита Володимира (Війтишина), Івано-Франківська архієпархія УГКЦ активно соціально підтримує малозабезпечених осіб у Лікувально-діагностичному центрі св. Луки.

Цього разу вдалося допомогти Петрові Предку, котрий опинився на вулиці й не має жодних засобів до життя. Він зустрівся з судинним хірургом, отримав якісний огляд і здав аналізи, пише прес-служба УГКЦ. Все це було безкоштовно. Зазначимо, що вже не вперше в Лікувально-діагностичному центрі св. Луки відбуваються подібні волонтерські ініціативи і, як зазначають самі керівники центру, така допомога вже стала систематичною і надаватиметься надалі.

СПРОБУЙТЕ

ЯК ОФОРМИТИ СУБСИДІЮ ЗА СПРОЩЕНИМ МЕХАНІЗМОМ

З 01.07.2016 року вкотре підвищено тарифи на оплату житлово-комунальних послуг.

Департамент соціальної політики виконкому Івано-Франківської міської ради рекомендує мешканцям міста не чекати початку опалювального сезону, а завчасно звертатись за оформленням субсидії.

На сьогодні правом одержання житлової субсидії скористались уже понад 32 тисячі домогосподарств Івано-Франківська, інформує МВК.

Новий механізм нарахування субсидій значно спрощений та передбачає індивідуальний підхід щодо розрахунку розміру субсидії, який здійснюється окремо для кожної сім’ї і залежить виключно від доходів.

Субсидія призначається на 12 місяців, а не на півроку, як було раніше, та без додаткових заяв автоматично перераховується на наступний термін.

Уряд скасував обмеження щодо наявності у складі домогосподарства осіб працездатного віку, які не мають офіційної зайнятості й не перебувають на обліку як безробітні. Якщо дохід для працездатних осіб менший від прожиткового мінімуму, для розрахунку субсидії береться сума двох прожиткових мінімумів. Для громадян, які одержують стипендію або соціальні виплати, під час визначення сукупного доходу враховуються фактичні розміри стипендій та соціальних виплат. Субсидію мають можливість отримати навіть ті, хто орендує житло.

1. Кому призначається субсидія

Субсидія призначається одному з членів сім’ї, який зареєстрований у житловому приміщенні. Субсидія також може бути призначена особам, які орендують житло на підставі договору найму (оренди) житла.

Право на отримання житлових субсидій мають сім’ї, у яких розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг виходячи з соціальної норми житла та соціальних нормативів користування послугами перевищують розмір визначеного обов’язкового платежу.

2. Куди подаються документи

З питання призначення житлової субсидії в Івано-Франківську можна звернутися за адресами:

вул. Військових ветеранів, 10а;
вул. Гетьмана Мазепи, 185;
вул. Івана Павла II, 4;
вул. Галицька, 124а.

3. Перелік документів для призначення житлової субсидії:

заява (за встановленою формою);

декларація про доходи і майновий стан осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (за встановленою формою).

4. Порядок розрахунку обов’язкового платежу:

1) розраховується середньомісячний дохід сім’ї на одну особу за попередні 12 місяців (сукупний дохід сім’ї за попередні 12 місяців ділиться на кількість осіб, які входять до її складу, та ще на 12 місяців).

2) визначається обов’язковий відсоток платежу (середньомісячний дохід на одну особу ділиться на прожитковий мінімум (з 1 травня 2016 року – 1399 грн.) і на базовий коефіцієнт 2, після чого множиться на базовий коефіцієнт 15 відсотків).

3) розраховується розмір обов’язкового платежу (обов’язковий відсоток платежу множиться на середньомісячний сукупний дохід сім’ї).

5. Розмір субсидії

Субсидія = розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг – розмір обов’язкового платежу.

ЖИТТЯ ГРОМАД

З КОНЦЕРТОМ ДО СЕЛЯН

СВЯТКУВАННЯ 170-річчя ОСВЯЧЕННЯ ХРАМУ В СЕЛІ КАМІНЬ НА РОЖНЯТІВЩИНІ

Цей рік у селі Камінь, що на Рожнятівщині, проходить під знаменням великої та важливої дати – 170-річчя освячення церкви Святого Архістратига Михаїла. Кульмінація святкових заходів припала на 24 липня. З самого ранку місцеві мешканці чепурилися і збиралися на подвір’ї храму в очікуванні архієпископа і митрополита Івано-Франківської єпархії УГКЦ кир Володимира Війтишина. Після його вітального слова діти пелюстками троянд посипали шлях процесії від воріт до місця богослужіння. Кир Володимир разом зі священиками Рожнятівського деканату освятили новий престол, а потім відслужили Архієрейську Службу Божу. Безліч вірян, серед яких і поважні гості з районного та обласного центрів, чи не вперше стали свідками одного зі семи Таїнств – священства.

До організації свята долучилися також творчі колективи обласної «Просвіти» – вокальний ансамбль «Квіти ромену», юні солісти, які є лауреатами не одного конкурсу. Публіка радісно сприймала кожен виступ і не шкодувала позитивних емоцій для артистів.

Уродженка села Камінь Ольга Дмитришак поділилася своїми враженнями: «Серце сповнюється радістю й любов’ю, коли бачиш щасливі очі дорогих людей. Такі свята об’єднують громаду і сприяють популяризації гірського краю».

З ініціативи голови обласної організації «Молода Просвіта» Євгенії Бардяк кожна родина в селі Камінь отримала подарунок до свята – церковний календар на 2017 рік, приурочений до пам’ятної дати. На календарі, крім святині – 170-літнього храму, також зображено куточок духовності в Камінській ЗОШ I–II ст. на честь Покрову Пресвятої Богородиці та каплички, посвяченої на честь Матері Божої Неустанної Помочі.

(Чит. 3 стор.)

КОЛІЗІЇ

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИР-2?*

Останні події в Польщі дуже пахнуть Берестейським миром-2. Бо ж і справді, в сучасних обставинах у світі куди доречніше польській еліті згадати Катинський злочин Сталіна, повторений Сталіним-2 зовсім недавно, ніж шукати «крайніх» серед поневолених українців.

Виходить, що польській владі легше знаходити ворогів серед жертв московської аґресії, а не серед аґресорів, які кінець кінцем мають на меті розправитися і з Польщею.

Український Уряд пропонував Польщі кілька пропозицій розв'язати минулі взаємні кривди, але польська еліта обрала свій однобічний шлях підходу до історичного минулого.

Дивно, і змушує думати.

Чи ж можливий будь-який варіянт Берестейського миру у сучасному світі?

Мабуть, треба визнати, що у цьому світі все можливе, і ніщо не можна виключати.

Звернімось до республіканської партії в Америці. Партія, яка критикувала Барака Обаму за «перезавантаження» стосунків з Росією, тепер сама взялася за пряме партнерство зі Сталіним-2.

Важко повірити? Не вкладається в голові?

А проте факт. У цьому світі все можливе.

Польща підготувалась до перемоги Сталіна-2. А втім, тут є одне «але».

Це «але» – це вибори Президента у США. Хто виграє?

Просталінський Трамп чи продемократична Клинтон?

Якщо Трамп – це значить: капут Європі.

Але Польща й Угорщина матимуть свій особливий вихід. І тут згадка про Берестейський мир-2 цілком на місці.

Якщо виграє Клинтон, то Польща й Угорщина лишаться в ЕС.

Инакше серед хижаків не буває.

Однак, є ще й друге «але», яке може здійснити не хто, а Б. Обама, якщо, всупереч прогнозам, вибори виграє Трамп.

Обама може врятувати світову цивілізацію, але чи врятує?

Відвернути вселення Трампа до Білого Дому може один тактичний хід Барака Обами: оголошення Штатами війни Росії.

У цьому разі Президентом США до кінця війни лишиться чинний Президент Обама. А це просто фантастика.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

**Зберігаємо правопис автора.*

З ПЕРШИХ УСТ

СОТЕННИЙ УПА КРИВОНІС: «УКРАЇНЦІВ З ПОЛЯКАМИ МАЄ ОБ'ЄДНУВАТИ СПІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ»

Сотенний УПА Мирослав Симчич – Кривоніс попри свій вік і проблеми зі здоров'ям цікавиться політичним життям, уболіває за Україну. Його подивував цілковитий збіг в інтересах московської загарбницької політики, істерики екстремістсько-шовіністичних елементів у Польщі, які знову почали мусолити стару й болючу для обох народів тему Волинської трагедії 1943 року. Я спитав Кривоноса, чому поляки піддаються деструкції у питаннях українсько-польських відносин.

– Цим вони ллють воду на московитський млин. У той час бойові підрозділи УПА, які базувались і діяли в Карпатах, вели безперервні бої з німецькими окупантами, що саме в розпал подій на Волині німці намагались здобути бандерівську столицю – село Космач, що на Косівщині, – розповів Кривоніс.

Війська фашистських окупантів напали на повстанську столицю з трьох напрямків: з Яблунова, з Жаб'его (тепер – Верховина) і з Микуличина. Але повстанці відійшли в гори, і коли всі відділи гітлерівців заполонили розкинуте на пагорбах гуцульське село, упівці замкнули кільце довкола ворогів і в тривалих і затяжних боях знищили наїзників. Згодом, у січні 1945 року, такий же тактичний прийом повстанці застосували і з московсько-большевицькими карателями депортаційної дивізії генерала, ще й на додачу героя совітського союзу (за депортацію кримських татар), Дергачова.

Оскільки у Космачі функціонувала старшинська школа УПА, де вишколювали офіцерів і де пройшов вишкіл Кривоніс, то не тільки курсанти цього вишколу, але і всі бійці були добре проінформовані про події на Волині. Упівці знали про т. зв. «осадників», тобто понад двісті тисяч поляків, яких польський уряд переселив на Волинь після окупації Польщею західних областей України в міжвоєнний час, тобто після 1920 року. Малося на меті повністю ополячити західні області України. Крім задавненої польсько-української конфліктности, українцям допікала т. зв. «пацифікація», тобто заборона всього українського, проти якої різко повстало молодіжне крило ОУН на чолі зі Степаном Бандерою і влаштувало ряд атентатів, зокрема на міністра внутрішніх справ Польщі Пєрацького.

З перших днів війни на Волині активно діяли московсько-большевицькі диверсанти, які провокували своїми терористичними діями німецьких окупантів на масові репресії проти мирного українського і польського населення. Створена на Волині УПА під орудою Тараса Бульби-Боровця всіма силами намагалась порозумітися з Армією Крайовою щодо спільних дій проти німців, але, як пише у своїй книжці «Армія без держави» отаман Волинської Січі Бульба-Боровець, «Шовіністичне польське підпілля далі вважало Західну Україну невід'ємною складовою частиною Польщі й на жодні переговори з українськими «зрадниками Польщі» не хотіло дати своєї згоди. Вони називали УПА «бандою», яка бореться і буде боротися проти цілості кордонів Польщі».

Звертаю увагу ще й на такі рядки з книжки Бульби-Боровця, в яких автор на прикладі знищення німцями польського села Бобровської Рудні поблизу Березно (Рівненщина) розкриває зрадницьку суть совітських партизанів щодо польського населення, яке щиро прийняло диверсійний загін Медведєва, вважаючи їх своїми охоронцями й союзниками. Тим часом перед німецьким наступом на село совіти покинули довірливих поляків на вірну погибель і спокійно спостерігали з навколишніх лісів, як німецькі каратели палили живцем і розстрілювали поляків: «І коли за місяць туди нагрянула велика експедиційна німецька група з Житомира, то «хоробрий лицар» Медведєв замість того, щоб оборонять свою «столицю», серед ночі, мов заєць, потихеньку втік, а рано німці спалили всю «столицю» і перестріляли все її населення».

Міжетнічна війна на Волині між поляками й українцями була, на думку Кривоноса, інспірована спецслужбами як большевицького НКВД, так і фашистського ґестапо з метою, щоб поляки й українці перебили одні одних, а вони як окупанти скористалися з цього конфлікту і загарбали українські землі.

Кривоніс говорить, що у Волинській трагедії з боку москалів були задіяні боївки армії польського генерала Андерса, яку совіти сформували з ув'язнених поляків на підставі договору «Сталін–Сікорський». Андерсівці та Армія Крайова винищували українські села на Волині, не жаліючи ні жінок, ні дітей. Під кінець Другої світової війни армія Андерса перейшла на бік західних альянтів. Приблизні втрати під час Волинської трагедії Кривоніс оцінює як 20 тисяч з боку українців і понад 30 тисяч з боку поляків.

Щодо деструктивної постанови польського сейму про визнання геноцидом Волинської трагедії 1943 року, то Кривоніс вважає, що питання волинських жертв було вирішене ще президентами О. Кваснєвським і Л. Кучмою 2003 року, коли спільно парламентами обох держав були ухвалені ідентичні постанови в дусі порозуміння: «Прощаємо і просимо прощення». І не треба спекулювати окремим політикам на крові міжетнічного непорозуміння, спровокованого лютими ворогами як України, так і Польщі, які й тепер намагаються через свою аґентуру посварити два наші народи й відгородити Україну від рятівного блоку НАТО і Євросоюзу. Якщо декому так кортить вживати слово «геноцид», то краще б вони нарекли ним масакру цвіту польської нації – двадцять шість тисяч офіцерів та інтеліґенції, розстріляних большевицько-сталінськими енкаведистами під білоруським селом Катинь без оголошення війни Польщі. Досі невідомо, як знищений над територією Росії польський урядовий літак з майже повним складом керівництва Польщі на чолі з президентом Качинським. Невже полякам це байдуже?

Славний упівець Мирослав Симчич (Кривоніс) переконаний, що нас із поляками має об'єднувати спільне майбутнє, до якого спільно прагнемо.

Микола Зеновій СИМЧИЧ,
Коломия–Середній Березів

ЖИТТЯ ЯК Є

Не в тому напрямку...

У Луцьку водій маршрутки висадив пасажирку за антиукраїнські висловлювання.

Текст подано нижче без змін.

Луцьк. Маршрутне таксі зупинилось, щоб забрати пасажирів. Серед них хлопчина у старому камуфляжі з величезною дорожньою сумкою. Обличчя втомлене, але щасливе. Видно, що їде додому. Простягає водієві 3 гривні за проїзд.

– Хлопче, те, що ви робите для нас, ціни не має. Забери гроші.

– А мамі на подарунок маєш?

Боєць усміхнувся:

– Все добре. І мамі, й сестричці купив.

– Дивись. Якщо потрібно, не соромся!

Їдемо. За водієм сидить жінка років 65, ніби до себе, але щоб усі чули, бурмоче російською:

– Нє дадут нікак Донбасу жить. Чєво туда лєсть, людєй убівать?..

Маршрутка зупинилась. Водій відчинив двері, зайшов до салону, взяв незадоволену пані під руку, простягнувши 3 гривні.

– Шановна, мені здається, що ви сіли не в ту маршрутку. Нам з вами не по дорозі.

І дуже ввічливо спровадив її з салону. Повернувся до пасажирів і ніби виправдовуючись сказав:

– У мене син загинув на Донбасі, а в дружини серце не витримало…

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ПРОКЛАМАЦІЯ ДО РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

7 липня в приміщенні міської ради міста Норт-Порт, Флорида, мер міста Жаклін Мор прочитала офіційну прокламацію 25-ої річниці Незалежності України 24 серпня і передала голові громадського комітету Вірі Боднарук.

Від імені присутніх членів української громади, які прибули на презентацію у вишиванках, Віра Боднарук подякувала голові й членам міської ради за підтримку.

Вона нагадала, що для українського народу 24 серпня – це радісна дата, це здійснення мрій багатьох людей, які боролися за незалежність своєї держави, присвятили й віддали цій боротьбі життя. Навіть сьогодні, на порозі 25-ої річниці Незалежності, на сході України триває боротьба з бойовиками й сепаратистами, яких підтримує Москва.

Але дух незалежності в Україні міцний і його не здолати!

проф. ***Віра БОДНАРУК***

ОСВІТА

ДОРОГА ДОРОГА В НАУКУ

Вступна кампанія 2016 року наближається до завершення і невдовзі здійсниться мрія багатьох абітурієнтів про навчання у виші.

Проте на державній формі навчання зможуть навчатися одиниці, а всі решту змушені будуть оплачувати навчання з сімейного бюджету. Тож кореспондент Бліц-Інфо проаналізував, скільки цього року коштуватиме батькам новоспечених студентів рік навчання їхніх дітей на популярних спеціальностях івано-франківських вишах.

Отже, розпочнімо з найдорожчого вишу – **Івано-Франківського національного медичного університету.**

Тут вступникам на здобуття ступеня «молодший спеціаліст» пропонують навчання за чотирма напрямами: «лікувальна справа» (фельдшер) і «сестринська справа» (медична сестра), «ортопедична стоматологія» (зубний технік) і «фармація».

Навчання на медичних спеціальностях – справа не з дешевих. Найдорожче майбутнім студентам коштуватиме рік навчання на ортопедичній стоматології – 11 тисяч. Дещо дешевше навчатися на лікувальній або сестринській справі – 10 100 грн. За рік навчання на фармацевта потрібно викласти 10 тисяч.

Значно дорожче коштуватиме навчання для здобуття ступеня «маґістр». Тут розцінки починаються від 14 тисяч (заочна форма) і 17 500 грн. (денна форма) за рік навчання на фармацевта. Тим, хто хоче здобути диплом маґістра з медицини, потрібно буде викласти за рік 22 тис. грн. І лідером за вартістю навчання залишається стоматологія, де рік маґістратури коштує 25 тис. грн.

Вчитись у медичному університеті потрібно не рік і не два, а п'ять-шість, залежно від обраної спеціальності. Тож для того, щоби стати випускником Івано-Франківського національного медичного університету, треба заплатити кругленьку суму.

Наступним розгляньмо **Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.**

Тут перелік спеціальностей значно більший, а отже, є з чого вибирати спеціальність «до душі» й «по кишені».

Розпочнімо з рівня молодшого спеціаліста. Тут до уваги вступників пропонують 7 спеціальностей: дошкільна та початкова освіта (7200 грн./рік), дизайн (7900 грн./рік), прикладна математика (7200 грн./рік), правознавство (8050 грн./рік), готельне обслуговування і туризм (5800 грн./рік). Як бачимо, розцінки тут ще невисокі.

Дорожче коштує рік навчання на здобуття ступеня бакалавра. Найдешевше обійдеться рік навчання на спеціальностях Фізико-технічного факультету – 8400 грн./рік. дорожче обійдеться тільки «Комп'ютерна інженерія» – 9600 грн./рік.

Найбільше доведеться викласти за навчання на спеціальностях «Міжнародні відносини» (14 400 грн./рік) і «Правознавство» (14 000 грн./рік).

Вартість навчання на всіх інших спеціальностях залежить від їхньої престижності й затребуваності серед працедавців. Наприклад: «Економічний факультет» – від 9500 до 11 800 грн, «Інститут історії, політології і міжнародних відносин» – від 8900 до 14 400 грн., «Інститут мистецтв» – 11 900 до 13 900 грн., «Інститут природничих наук» – 8200 до 9400 грн., «Інститут туризму» – від 9900 до 12 200 грн., «Інститут філології» – від 9400 до 11 100 грн., «Педагогічний інститут», всі спеціальності – 9400 грн., «Факультет іноземних мов» – від 11 000 до 13 800 грн., «Факультет математики та інформатики» – від 9000 до 9600 грн., «Факультет фізичного виховання і спорту» – від 9400 до 10 600 грн. і «Філософський факультет» – від 8800 до 9600 грн. за рік навчання.

Заочна форма навчання на всіх факультетах обійдеться 6400 грн./рік за винятком «Юридичного» – 8 000 грн. і «Факультету іноземних мов» – 8200–9200 грн./рік.

Що стосується здобуття ступеня «маґістр», то ціни за рік навчання більші від бакалаврату на кількасот гривень.

І наостанок розгляньмо вартість навчання в **Національному технічному університеті нафти і газу.**

Здобуття ступеня «спеціаліст» обійдеться студенту від 8300 до 12 850 грн./рік (стаціонар) і 7500 грн./рік (заочна форма). Вартість навчання (18 місяців) для осіб, що отримали вищу освіту за іншою галуззю знань коштує на всіх факультетах 16 000 грн./рік незалежно від форми навчання.

Дещо інші розцінки на здобуття ступеня «бакалавр». Найдешевше обійдеться здобуття спеціальності «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» – лише 7600 грн. Тоді як найдорожче вивчитись на спеціальності «Архітектура та містобудування» – 11 500 грн./рік. Одними з найдорожчих також залишаються спеціальності «Філологія» – 10 050 грн. та «Інженерія програмного забезпечення» – 10 300 грн.

Вартість навчання на всіх інших спеціальностях – від 8 000 до 9 900 грн./рік стаціонару і 6900 заочної форми.

«Маґістратура» в ІФНТУНГ обійдеться від 9000 грн. «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» – до 12 950 грн. Навчання на всіх економічних спеціальностях коштує 11 900 грн., екологічних – 10 000 грн., комп'ютерні спеціальності – 11 500–11 950 грн., туризм – 11 900 грн., геодезія та землеустрій – 10 300 грн., гірництво та нафтогазова інженерія – 11 500 грн., енерґетика – від 10 950 до 11 200 грн. Заочна форма навчання для всіх спеціальностей коштує однаково – 8300 грн.

Отже, в який виш не підеш – освіта дорога. Але без неї ані туди, ані сюди.

За матеріалами Інтернет-видань

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

З КОНЦЕРТОМ НА РОЖНЯТІВЩИНУ

Цьогорічний виїзний просвітянський концерт у село Камінь, що на Рожнятівщині, був знаменний тим, що в селі святкували 170-ту річницю заснування церкви. На таку пам'ятну подію зійшлися не тільки місцеві жителі, а й жителі навколишніх сіл. Не оминув його в цей важливий день і архієпископ та митрополит Івано-Франківської архієпархії УГКЦ Володимир Війтишин та ще двадцять п'ять священнослужителів.

Від найстаршого до наймолодшого одягли вишиванки, кожен упорядкував своє обійстя, село набуло святкового вигляду. Хотілося б, щоб і культурний центр села – клуб, як і церква, набув пристойнішого вигляду, була нормальна підлога, бодай якісь клямки в дверях, світильники, щоб не думали, що зі стелі над сценою може посипатись штукатурка. Для цього не потрібні великі гроші – тільки бажання.

В селі живе близько двох тисяч людей, у школі навчається близько ста учнів. Сільською бібліотекою відає Леся Шмигельська (Варварук). Вона і очолює просвітянський осередок. Сама пише вірші, друкувалася в районній, обласній та Всеукраїнській пресі, в журналах «Перевал», «Дзвін», «Жінка», «Ґражда» та в інших виданнях в Україні та за кордоном. Л. Шмигельська – авторка збірок «Поцілунок літа», «Жінка з осені», «Тепло незвіданих доріг». Її поезія – монолог багатогранної душі, яка любить і страждає, вірить і надіється, бореться зі злом і перемагає на шляху до яскравого обрію, що манить і кличе до себе. А вабить і надихає її на такі творчі доробки рідне село Камінь, яке знаходиться в долонях Карпат.

Отож минулої сонячної днини воно приймало й аматорів обласного Народного дому «Просвіта». На самому початку у виконанні Людмили Булієнко в залі линула молитва «Аве Марія». Блок концертної програми був присвячений Іванові Франку, 160-річчя народження якого відзначаємо цьогоріч. Тут свої твори виконував жіночий вокальний ансамбль «Квіти ромену» ОНД «Просвіта» й учень музичної школи ім. О. Барвінського Ярослав Андрусяк.

У відділенні «Україна – це я» відзначилась Іринка Шегеда з цієї ж музичної школи, піснею «Любіть Україну» закликав художній

Співає жіночий вокальний ансамбль «Квіти ромену» ОНД «Просвіта»

керівник ОНД «Просвіта» Орест Турок, бо вона зараз переживає не найкращі часи. Серед учасників концертної програми була Ніна Бакай, син якої був добровольцем на теперішній російсько-українській війні. Цій темі була присвячена її пісня «Несу свій хрест»

Обласна «Просвіта» організовує чимало заходів для молоді, якої в залі у той день була більшість. Це продемонстрували Марічка Івасишин, виконавши пісню «Я твоя», Анастасія Павлюк – «Карпати», «Коханий», Світлана Ільків – «Вольная воля», «Будуймо храм!».

Щоб жили діти і онуки,
Будуймо храм, щоб разом нам
Дійти до злагоди і злуки.
Будуймо храм – високий храм
Під мирним небом України,
Будуймо храм, щоб жити нам

В одній згуртованій родині… – такими словами завершила ведуча Марічка Слободян виступ колективів художньої самодіяльності просвітян.

Гостей і учасників вітали відповідальний секретар обласної «Просвіти» Михайло Січка та голова «Молодої Просвіти» Євгенія Бардяк, які зініціювали цю зустріч.

Михайлина БОДНАР,
завідувачка культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

ЗНАЙ НАШИХ

«СВІТОВИД» ЕМІЛІЇ БЕРЕЖНИЦЬКОЇ

Емілія Бережницька – художниця яскраво національна, колоритна, подвижницька. Її творчість знана не лише на Прикарпатті, де вона проживає і творить у славетній писанковій Коломиї, але й у всій Україні й далеко за її межами. Вона неодноразово була учасницею Всеукраїнських мистецьких виставок, імпрез, творчих акцій. Її картини, натюрморти, етюди, пейзажі, портрети й інші жанрові твори прикрашають музеї, картинні галереї та приватні колекції в Україні і в багатьох країнах світу.

У розкішно виданій коштом Івано-Франківської облдержадміністрації, рясно ілюстрованій роботами мисткині, чотиримовній (українською, англійською, німецькою, польською) монографії Леоніда Мельника «Емілія Бережницька» простежується процес становлення й розвитку відомої в Україні малярки, яка силою свого духу, своєї віри в майбутнє української нації виховує покоління українців.

«З самого початку свого творчого шляху, – читаємо в цій монографії, – малярка виявила себе як самобутній український художник, який нікого не наслідує. Вже в новому часі, коли рішуче ламалися старі стереотипи в мистецтві, глибоко національний характер творчості Бережницької поступово переростає у пошук нових ідей…»

Лірика – ось основна складова її живопису, але її лірика – це оптимістичне світосприймання. Та художниці однаково цікаві всі прояви багатогранного навколишнього життя. Ось цитата з листа Е. Бережницької до автора цих роздумів: «Надсилаю Вам два поштові конверти. Це зробили замовлення на мою картину «Самоспалення Василя Макуха на Хрещатику в Києві 1968 р.», а мені 10 конвертів прислали додому як «нагороду». На конвертах – вражаюча ілюстрація: охоплений полум'ям чоловік вивищується над колоною совкових демонстрантів на Хрещатику, над будівлями, міченими символами колонізації – лозунґами «Слава КПСС», червоно-кривавими прапорами, геноцидно-голодоморним сполученням серпа і молота і, палаючи вогнем протесту і нескореності, втікає від молоху рабства і тотальної несвободи. Ліворуч цієї ілюстрації напис: «Василь Макух (1927–1968)».

Що ми знаємо про цю людину? Майже нічого. Якщо Олексу Гірника, котрий самоспалився в Каневі біля могили Т. Г. Шевченка на знак протесту проти русифікації і комунізації України, в незалежній Україні вдалось вшанувати і навіть відзначити на державному рівні, то подвиг Василя Макуха замовчано досі. І ось українська художниця-націоналістка, членкиня обласного проводу ОУН Емілія Бережницька взялася заповнити цю прогалину…

Що ж до «оптимістичного світосприйняття», то художниця виражає це сприйняття конкретними діями: організувала в Коломиї Картинну галерею, яку приурочила 775-ій річниці першої літописної згадки про славне місто над Прутом. Виставка відкриється в Мистецькому центрі «Світовид», який і розпочне свою діяльність із мистецької виставки «Барви кола». Отож **20 серпня о 16.00 в Коломиї за адресою: бульвар Лесі Українки, 32 А** і засяє «Світовид».

Обидві мистецькі події присвячуються 775-річчю першої літописної згадки про Коломию. У зверненні до владців голова спілки художників «Коло-Ми-Я» Е. Бережницька зазначає: «Просимо владні структури і громадськість України підтримати наші починання, які стануть вагомою складовою державотворення України…».

Розвивайся і щедро плодонось, коломийський «Світовиде»!

Микола Зеновій СИМЧИЧ,
журналіст, с. Середній Березів Косівського району

ЮВІЛЕЙНЕ

ФРАНКОВИМ ДУХОМ ПРИЧАСТИЛИСЯ

Учні Надвірнянської загальноосвітньої школи № 1 надалі зустрічаються з Іваном Франком. Після циклу флешмобів під назвою «Подарунки Франкові» школярі, успішно закінчивши навчальний рік, вирушили на екскурсію в село Нагуєвичі – на малу Батьківщину Івана Франка, щоб глибше зрозуміти й відчути дух великого Каменяра, продовжити діалог з геніальним письменником. Про просвітницьку акцію освітян цієї школи спілкуємося з її організатором, педагогом і просвітянкою Лідією СУРАНОВИЧ.

Б. Б.: Шановна Лідіє Богданівно, Ваша позашкільна просвітницька праця характерна системністю й цілеспрямованістю. Про це свідчать заходи, організовані Вами із вшанування великого українця, Івана Франка. Розкажіть, як готувалася ця екскурсія і хто взяв у ній участь?

Л. С.: Ця екскурсія планувалася ще в травні. До неї готувалися педагоги-філологи і, звичайно, діти, поціновувачі Франка як особистості, патріота України й письменника світового рівня. Фактично наша просвітницька праця дозволяє закріпити знання програмового матеріалу. Вона також сприяє формуванню в учнів громадянської позиції та патріотизму. На екскурсію вирушили 55 учнів і педагогів-філологів. Усі були у вишиванках – улюбленому одязі І. Франка.

Б. Б.: Як починалося ваше знайомство з благословенним Франковим краєм?

Л. С.: Про Нагуєвичі нині знають у цілому світі як про духовну оазу, де минуле розмовляє з сучасним про сокровенне. Надвірнянські школярі та вчителі-філологи мали змогу почути «голос віків», доторкнутися до визначних історичних пам'яток, ступати по землі, якою ходив великий син українського народу.

Гостинно відчинив нам свої двері музей «Батьківська садиба Івана Франка», заснований 1981 року. В основу відтворення садиби покладено етнографічний нарис-спогад самого письменника «Моя вітцівська хата». В такій хаті під солом'яною стріхою починався світанок життя малого Івася. Звідси він пішов тернистим шляхом боротьби за волю та людське щастя, сюди повернувся зрілим борцем, звідси відійшов у безсмертя. У двох кімнатах, які розділяють просторі сіни, експонуються найрізноманітніші речі селянського побуту. Особливо цікаво було посидіти за широким дерев'яним столом під образами, за яким обідала велика Франкова родина…

На подвір'ї перед хатою криниця, ліворуч шопа, праворуч – знаменита батьківська кузня, вогонь якої Іван Якович проніс у своєму серці через життя. А далі – чудовий яблуневий садок і пасіка. На порозі батьківської хати учениця 5-А класу Софія Грицюк акапельно виконала пісню на слова Франка «Човен» як подарунок від надвірнянських школярів.

Навпроти знаходиться сучасний Державний історико-культурний музей Івана Франка, в якому зберігаються різноманітні експонати, картини, книжки, фотографії, цінні документи, що розповідають про життєвий і творчий шлях письменника. Перед музеєм встановлено кам'яний хрест, витесаний батьком Франка на честь скасування панщини в українських землях Австрійської імперії в 1848 році. Праворуч від музею – чудовий пам'ятник Каменяреві та барельєфи з зображенням класиків світової літератури.

Б. Б.: Що справило на дітей особливе враження?

Л. С.: Найбільше сподобалася їм стежка Івана Франка. Це – найромантичніше місце в Нагуєвичах. Вона бере свій початок від джерела – криниці й дуба-велетня. Саме сюди, до дуба, у важкі хвилини життя приходив на розмову-пораду Франко, тут написав своє оповідання «Олівець». Під дубом відпочили й обмінялися враженнями від побаченого і діти. А далі стежка завдовжки 1700 метрів повела нас углиб лісу. Обабіч стежки вітали школярів дерев'яні скульптури героїв творів письменника: Захар Беркут, Прометей, Каменяр, Вічний революціонер, Дзвін, Мойсей, Кохана, Ріпники. Біля цих скульптур учні читали Франкові поезії. Стежка Франкового дитинства виводить відвідувачів на простору Галявину Казок письменника і до каплиці Різдва Богородиці…

Б. Б.: Рік Франка триває…

Так, 23–24 липня відбувся сучасний молодіжний музично-мистецький фестиваль «Франко-фест», який об'єднав тисячі шанувальників українського слова та музики і задля популяризації постаті й творчості Івана Франка як прогресивного українця, чиї погляди та думки актуальні й сьогодні. Місцеві жителі гостинно запросили надвірнянців на чудове свято яскравої музики, теплого сонця і позитивних емоцій.

…З усіх-усюд ідуть і їдуть у Нагуєвичі люди подивитися на землю, яка народила Україні і всьому світові генія, титана думки і праці, щоб пройтися стежками Каменяра, побачити описані в його творах краєвиди, щоби вклонитися цій чудовій місцині й причаститися животворним Франковим духом. Саме з такою просвітницькою метою приїхали сюди учні та вчителі Надвірнянської школи № 1. Поверталися школярі додому з ідеєю Франка, висловленою в поезії до «Великих роковин»: «Кожен думай, що на тобі мілійонів стан стоїть, що за долю мілійонів мусиш дати ти одвіт».

Свою подорож завершили на Ясній Поляні Гошівського монастиря, де помолилися за здоров'я хворого Максимчика Марцінковського, свого однокласника, за мир і щасливу долю України.

*З просвітянкою **Лідією СУРАНОВИЧ** спілкувався голова Надвірнянського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка*
Богдан БЕРЕЗИЦЬКИЙ

З КОГОРТИ БОРЦІВ

ПОРУЧНИК ТЕОФІЛЬ БЕДРІЙ

Велику роль у повстанському русі відігравали не тільки бойові командири, які вели за собою повстанців, але й ті, які надихали їх на боротьбу. Це були політвиховники, котрі мали «підковувати» вояків ідеологічно. Вони стояли на передовому рубежі боротьби, провадили військово-патріотичну підготовку. Нерідко були випадки, що вони після загибелі командира, перебирали на себе командування підрозділом.

Одним із них був уродженець Станіслава Теофіль Бедрій. Він народився 1920 року. Після закінчення гімназії вчився, за деякими відомостями, у медінституті. Під час війни вступив у дивізію СС «Галичина». У 1944 році перейшов до УПА, у сотню «Лісовики» (командир Кок – Іван Юхнович). Там виконував обов'язки політвиховника, мав псевдо Блакитний. Серед повстанців вів активну пропаґандистську роботу, читав лекції, проводив практичні заняття, організовував вишкіл політвиховників. Т. Бедрій часто виступав на мітинґах у селах, куди заходили на постій «лісовики». Від травня по серпень 1945 року Т. Бедрій перебував у с. Нижня Липиця на Рогатинщині. Після розформування сотні узимку 1945–1946 рр. він із боївкою переховувався у Слов'ятинських лісах на Тернопільщині. Влітку 1946 року був переведений до командира Криги (Ілярій Сказінський) – начальника головного політвиховного відділу Військового штабу ВО «Лисоня».

Разом із ним Т. Бедрій мав перейти у північну Бережанщину для продовження боротьби. Всі члени групи готувались до цього переходу. Однак, як згадував у своїх спогадах бунчужний сотні «Холодноярці» Лиска (Михайло Ковба), «приїхала до Блакитного старенька мати, і ми знайшли їй квартиру у с. Свистільники Рогатинського району і вона там проживала. 19 серпня 1946 року, на Спаса, я (Михайло Ковба – І. Д.), Блакитний і Когут (Михайло Лужицький, колишній чотовий сотні) та решта хлопців прийшли у те село до мами Блакитного. Вона нам зготувала вечерю, ми помилися, а ввечері рушили з с. Свистільники на Слов'ятин в ліс».

При виході з села група несподівано натрапила на засідку енкаведистів. Блакитний загинув першим. Ураганним вогнем вороги зрешетили його. Решта повстанців відступили. Забрати його тіло повстанці не могли, бо ворогів було набагато більше. Командир Крига передав однією дівчиною 2000 крб. матері Блакитного. Але хіба гроші могли виміряти ціну материнської любові, якщо Теофіль був її єдиною дитиною.

Теофіль Бедрій загинув геройською смертю. Навіть пісню про нього склали селяни, називаючи його сотенним. Рішенням головного командування УПА з датою смерті йому було присвоєно звання «поручник-політвиховник». А в пам'яті друзів і людей, які його знали, він залишився чесною людиною, мужнім повстанцем. У Станіславі (теперішньому Івано-Франківську) про Теофіля Бедрія зараз мало хто знає. Однак, дуже сподіваємось, що колись у місті з'явиться вулиця його імені.

Іван ДРАБЧУК, *історик, член НСКУ*

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Івано-Франківське міське об'єднання сердечно вітає відомого громадсько-просвітянського діяча, Почесного члена і члена Ради й Правління міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, щирого українського патріота, професора

Володимира СЕЛЬСЬКОГО
з нагоди іменин і дня народження!

Своєю багаторічною плідною працею, діяльною участю у важливих громадсько-політичних заходах, своєю людською щедрістю Ви зробили й робите значний особистий внесок у процеси духовного відродження України. Прийміть від нас слова щирої вдячності за Вашу активну життєву позицію і діяльність зі створення надійної духовної та інтелектуальної основи розвитку суспільства й особистості.

Щиро бажаємо Вам міцного здоров'я, творчого натхнення і многих благословенних літ! З роси і води!..

Зі щирою повагою
голова ІФ МО ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО,
відповідальний секретар Наталія СИНИЦЯ

* * *

У ці дні святкує день народження художній керівник вокального ансамблю «Квіти ромену» ОНД «Просвіта»

Орест ТУРОК.

Бажаємо творчого натхнення і снаги на ниві утвердження української пісні як духовної основи суспільства.

З роси і води!..

Многих благословенних літ.

Колектив ОО ВУТ «Просвіта»
імені Тараса Шевченка

ДОБРА ПОРАДА

ВИБЕРІТЬ СТИГЛИЙ

ЯК ПРАВИЛЬНО ВИБРАТИ СТИГЛИЙ КАВУН? НАЙКРАЩИЙ ЧАС ДЛЯ КАВУНІВ – КІНЕЦЬ ЛІТА Й ОСІНЬ

РОЗМІР – СЕРЕДНІЙ

Вибираючи кавун, не женіться за розміром. Ідеально смакують кавуни середнього розміру – 5–7 кілограмів. Величезні кавуни можуть мати надлишок добрив.

БОЙОВЕ ЗАБАРВЛЕННЯ

Кавун має бути контрастним. Темні й світлі смуги мають бути максимально чітко позначені.

Чим темніші смуги, тим ягода має більше поживних речовин.

ПОМІРНО СУХИЙ ХВОСТИК

Хвостик має бути сухим, але не відірваним. Занадто сухий хвостик означає, що кавун відвезли з баштану багато тижнів тому. Але сухим хвостик міг стати і після того, як його насильно відрізали й він висох «дорогою». Тому дивитися треба на місце його переходу в кавун.

Хвостик проростає з так званого «ґудзика». Краї цього ґудзика мають бути сухими. А от мокрий зелений хвіст – ґарантія незрілого плода.

ТВЕРДА ШКІРКА

Шкірка повинна бути дуже твердою. Якщо кавун стиглий, шкірку відколоти нігтем ви не зможете. Якщо ж шкірка коричнева й волога – кавун перерісс.

КАВУН ПОВИНЕН РЕЗОНУВАТИ

Стиглий кавун має резонувати. Адже м'якоть зрілого плоду має мікропорожнечі. По кавуну треба «ляснути»: його треба покласти на долоню лівої руки, а правою рукою стукають його у бік. Він повинен віддаватися в лівій руці.

«ХЛОПЧИК» ЧИ «ДІВЧИНКА»?

Кавунів ділять на «хлопчиків» і «дівчаток». «Дівчаток» вважають смачнішими – вони солодші й мають менше кісточок. У «хлопчиків» низ опуклий, а кружечок на ній маленький. У «дівчаток» низ більш плаский, а кружечок широкий.

ПЛЯМА МАЄ БУТИ НЕ БІЛА

На місці контакту кавуна з землею (утворюється, якщо кавун встиг дозріти на грядці) має бути пляма. Її колір має бути насичено-жовтим або, ще краще, темно-оранжевим, але не білим.

ПЛАВАЄ ЗРІЛИЙ

Щоб перевірити кавун на стиглість, його можна кинути у воду, якщо спливе – плід стиглий.

ЖОДНИХ ЖИЛОК

М'якоть смачного кавуна має бути однорідною. Жовтуваті жилки можуть свідчити про не найкращу якість ягоди.

ВШАНУВАННЯ

ПОВЕРНУЛАСЯ В БУРКУТ

Краю милішого, рідшого,
як Україна, в світі нема.
Марійка Підгірянка

У славному гірському селі Буркут на Верховинщині в липні – серпні 1907 року відпочивала українська поетеса, відома галичанка Марійка Підгірянка – Марія Ленерт-Домбровська – з чоловіком та родиною Кобринських. З ініціативи завідувача музею поетеси в селі Білі Ослави Надвірнянського району Василя Левицького за сприяння Верховинської райради, районних товариств «Просвіта» і «Гуцульщина», Зеленської сільради і ДП «Верховинське лісове господарство» у селі Буркут на приміщенні лісництва встановлено меморіальну дошку відомій поетесі та народній вчительці. Духовним керманичем делеґації білоославців виступив парох церкви Святого Димитрія УПЦ КП о. Василь Ужитчак – цьогорічний лауреат премії імені Марійки Підгірянки, почесний громадянин Білих Ослав.

Відкрив народне віче біля Буркутського лісництва завідувач Білоославського музею, лауреат премії імені Марійки Підгірянки Василь Левицький. Наступного літа виповнюється 110 років відтоді, як Марійка ступила на благодатну гуцульську землю в надії вилікувати туберкульоз. Важка недуга, за словами чоловіка Авґустина Домбровського, підступила до неї в 1906 році, і лікарі порадили обрати народний метод лікування в горах. «Я виїжджаю на місяць лікуватися озоном в Буркут», – сказала поетеса і помандрувала в гори.

Василь Юрійович розповів, як ще п'ять років тому виношував ідею встановлення меморіальної дошки землячці-поетесі в Буркуті. Керівники Верховинської райради пішли назустріч і підтримали його задум. Теплими, щирими словами відгукнувся також про Верховинський музичний гурт «Струни Орфея», який пропаґує культурно-мистецькці цінності української пісні і якому торік в Білих Ославах вручено премію імені Марійки Підгірянки. Приємно, що лауреатами премії стали також верховинці Василь Нагірняк та Орест Князький – члени Національної спілки письменників України. А з делеґації білоославців лауреатами цієї літературної премії стали уродженці Білих Ослав Тамара Лейб'юк та Василь Левицький.

Василь Левицький щиро подякував художникові-гравірувальнику Олегу Музиці, який виготовив меморіальну дошку, меценатам-землякам Василеві Івасишину та Ярославові Гуменюку, присутнім надвірнянцям і верховинцям, які долучилися до справді історичної події в літературному житті Прикарпаття та України. Особливу подяку висловив голові Верховинської райради Іванові Шкіндюку за допомогу в організації проведення такого заходу в Буркуті.

«Краю милішого, рідшого, як Україна, в світі нема», – ці щирі слова, випсані на пам'ятній дошці, вибрані з надією, – наголосив Василь Юрійович, що ми прославимо Марійку Підгірянку так, як вона прославила Україну.

Опісля о. Василь Ужитчак освятив меморіальну дошку.

– Ми стали свідками освячення меморіальної дошки Марійки Підгірянки. Ми подивилися на цю красу і можемо підтвердити ті слова, які викарбувано на пам'ятному знаку, що «краю милішого, рідшого немає, як наша Україна. Слава Україні», – сказав о. Василь. – З Божою допомогою ми добралися до цього місця, щоб вшанувати пам'ять нашої славної землячки. Слава Богу, що є небайдужі люди, які знають, люблять і бережуть її творчість. Ми пішли її життєвими слідами, щоб відчути ту ауру, в якій жила і творила поетеса. Та, мабуть, не думала Марійка, що знайдуться такі люди, котрі будуть подорожувати дорогами її життя. Слава Богу, такі люди є, і до них належимо ми. Віримо, що прийде час і сюди буде прокладена асфальтова дорога, відкриються водолічниці, як у час перебування і Лесі Українки, і Марійки Підгірянки, тому що це є знамените місце. На той час, у вісімнадцятому столітті, коли ще не було ні Трускавця, ні Черча, тут, у Буркуті, діяв санаторій, водолічниця.

Хай Господь дарує здоров'я усім тим, хто сьогодні тут присутній. Сьогодні відбувається історична подія для всієї нашої України. Хай Господь запише нашу поїздку як добрий вчинок, як молитву за душу нашої Божої Марійки.

Учасники встановлення пам'ятної дошки Марійці Підгірянці в Буркуті

Заступник керуючого справами виконавчого апарату Верховинської райради, голова РО «Просвіта» Василь Нагірняк щиро привітав надвірнянців на верховинській землі з нагоди справді історичної події в громадському, літературному, культурно-духовному житті – встановлення та освячення меморіальної дошки Марійці Підгірянці – від імені голови райради Івана Шкіндюка, за дорученням голови Івано-Франківського обласного товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка Степана Волковецького та голови обласної письменницької організації Євгена Барана.

Селище Буркут славне своєю історією, тут відпочивали й працювали корифеї українського красного письменства Іван Франко, Леся Українка, Ольга Кобилянська, Марійка Підгірянка та інші. Будемо робити все для того, щоб селищу Буркут повернути добру славу туристично-відпочинкового краю і славної літературної місцини для творчих особистостей всієї України.

Голова просвітянського осередку села Білі Ослави Валентина Щерб'юк запросила присутніх причаститися до слова Марійки Підгірянки, до її високої поезії, бо вона так змальовує природу, як ніхто інший, а природа наша карпатська, українська надихає на творчість.

Над Буркутовим лісництвом аж ген до зелених верховин полинули чудові поезії Марійки Підгірянки.

На народному вічу виступили також голова Верховинського районного товариства «Гуцульщина», директор НПП «Верховинський» Михайло Нечай та Зеленський сільський голова Володимир Феркаляк. Михайло Нечай привітав поважне товариство зі знаменною подією від імені голови Всеукраїнського товариства «Гуцульщина» Дмитра Стефлюка, який також долучився до організації встановлення пам'ятної дошки.

Михайло Михайлович констатував, що у нас є вже пішохідний маршрут імені Лесі Українки, і дав обіцянку, що наступний маршрут буде створено і названо іменем Марійки Підгірянки, яка пішки через гори добиралася до села Довгополе, яке розкинулося на Білому Черемоші.

На завершення урочистого народного віча з приводу встановлення пам'ятної дошки Марійці Підгірянці на приміщенні Буркутського лісництва отець Василь Ужитчак окропив святою водою присутніх зі словами: «Дай, Господи, аби Твоє Боже благословення через цю святу воду зійшло на усіх вас».

Василь НАГІРНЯК,
голова Верховинського РО «Просвіта»,
член НСПУ

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

НЕ ВІРТЕ ТЕЛЕФОННИМ ШАХРАЯМ

Аферисти, представляючись працівниками банку, телефонують до людей і виманюють у них персональні дані карткових рахунків. За допомогою махінацій зловмисникам вдається зняти гроші з чужих карток.

До Івано-Франківського відділу поліції звернулася місцева жителька з заявою про зникнення грошей з карткового рахунку. Жінка розповіла, що напередодні на її мобільний телефон зателефонував невідомець, який представився представником служби безпеки місцевого банку та, випитавши пін-код і номер картки, шахрайським шляхом заволодів її коштами в сумі 2400 гривень.

У іншої франківчанки невідомець шляхом довіри під приводом купівлі-продажу через інтернет-мережу виманив 6100 гривень. Як з'ясували правоохоронці, жінка через інтернет-оголошення мала намір придбати кавові зерна. Гроші перерахувала, а товар їй так і не надіслали.

Пошуки зловмисників тривають, а поліцейські вкотре звертаються до громадян із проханням бути більш обачними й не довіряти особам, які намагаються дізнатися реквізити ваших банківських карток.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

СЕРПЕНЬ

1 СЕРПНЯ

125 років з часу перебування видатної української поетеси **Лесі Українки** у Буркуті Верховинського району, де вона відпочивала й лікувалася.

2 СЕРПНЯ

95 років народження **Георгія Бабенка** (1921–2001), лікаря, біохіміка, доктора медичних наук, професора, академіка, заслуженого діяча науки і техніки України, працював і похований в Івано-Франківську.

8 СЕРПНЯ

90 років народження владики **Павла Василика** (1929–2004), єпископа Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ.

9 СЕРПНЯ

130 років народження **Богдана Заклинського** (1886–1946), публіциста, фольклориста, літературознавця, уродженця м. Станіслав (тепер – Івано-Франківськ).

12 СЕРПНЯ

75 років народження **Любомири Василечко,** поетеси, краєзнавця, етнографа, дослідниці побуту і культури Бойківщини, уродженки с. Ценява Рожнятівського району.

13 СЕРПНЯ

55 років народження **Богдана Купчинського,** історика-краєзнавця, дослідника Покуття, члена Національної спілки краєзнавців України, уродженця с. Тишківці Городенківського району.

20 СЕРПНЯ

55 років народження **Марії Дзюби,** письменниці, члена Національної спілки письменників України, лауреата обласної премії ім. В. Стефаника, авторки збірки поезій «На перехресті почуттів» (1996) та книжок «Укриті небом» (2003), «Ранець для крил» (2006), «Музейна баба» (2008), уродженки с. Гвізд Надвірнянського району.

23 СЕРПНЯ

День національного прапора.

24 СЕРПНЯ

25-та річниця проголошення Верховною Радою **Акту Незалежності України.**

65 років народження **Богдана Шиптура,** івано-франківського композитора, заслуженого діяча мистецтв України (2008), уродженця с. Радча Тисменицького району.

27 СЕРПНЯ

160 років народження **Івана Франка** (1856–1916), видатного українського письменника, поета, філософа, вченого і громадсько-політичного діяча.

31 СЕРПНЯ

150 років народження **Раймунда-Фрідріха Кайндля** (1866–1930), австрійського вченого, етнографа, автора книжки «Гуцули: їхнє життя, звичаї та народні перекази» (перевид. 2000).

ВАРТО ЗНАТИ

СЛОВНИК ГАЛИЦЬКОГО ДІАЛЕКТУ

(Продовження. Поч. у №№ 27, 28)

Льох – підвал
Льоха – свиня (яка має народити)
Мантилепа – неохайна людина
Маринарка – піджак
Марципан – делікатес
Морва – шовковиця
Москаль – росіянин
Мешти – туфлі
Нагла поміч – швидка допомога
Нагнітки – мозолі
Нарваний – наглий
Небіжчик – покійник
Нездалий – непридатний
Ногавиця – штанина
Обійстя – подвір'я
Обмова – плітки
Обрус – скатертина
Одір (вогір, оґер) – некастрований кінь
Оздоба – прикраса
Оферма – незґраба
Пательня – сковорідка
Пацьорки – намисто
Паця' – порося
Пащекувати – грубо говорити
Пироги – вареники
Писок – рот, **стулити писок** – сидіти тихо
Пінда – дівчина-підліток
Пляцки (пляцок) – солодкий пиріг або деруни, картопляники
Покій – кімната
Помарніти – схуднути
Презент – подарунок
Проплі – перхоть
Прятати – прибирати

(Далі буде)